

Psychometric properties of Light Triad Scale (LTS) in Iranian students

Authors

Maryam Safari Shirazi^{1*}, Marziyeh Sadeghzadeh², Fazlolah Mirderikvand³

1. *Ph.D. student of psychology, Lorestan University, Iran. (* Corresponding Author), Maryam.safaree@gmail.com*
2. *Assistant professor, Faculty of Literature and Humanities, Salman Farsi Kazerun University, Kazerun, Iran. Sadeghzadeh.mr@gmail.com*
3. *professor, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Lorestan, Iran. Miderikvand.f@lu.ac.ir*

Abstract

Receive Date:
00/00/0000

Accept Date:
00/00/0000

Introduction: The aim of this study was to investigate the psychometric properties of the Light Triad Scale (LTS) in a sample of undergraduate students.

Method: The statistical population of this descriptive-cross-sectional study included all undergraduate students of the academic year 2021-2022 in Shiraz University and the research sample included 602 students (483 female students and 120 male students) by convenience sampling method who participated in this research by completing an online questionnaire. The research tools include Kaufman et al. Light Triad Scale (2019), the Short Form of Goldberg's Big Five Personality Scale (Khormaei & Farmani, 2014), Collins & Read Revised Adult Attachment Scale (1996), Gross & John Emotion Regulation Questionnaire (2003), Jones & Paulhus Short Dark Triad (2014), Beckham et al. Cognitive Triad Inventory (1986) and Walach et al. Freiburg Mindfulness Inventory_Short Form (2006). In this study, the methods of exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, calculation of Cronbach's alpha coefficients, as well as convergent and divergent validity were used.

Result: The results of both methods of factor analysis have confirmed the existence of a three-factor structure in the studied students. Thus, the three factors of Kantianism, humanism and faith in humanity together explained 52.8% of the total variance. The values of alpha coefficients for the whole scale and its three subscales were calculated in the range of 0.71 to 0.81, which was a good proof of internal consistency. The significant correlation coefficients between the total score and the scores obtained from the three sub-scales with other research tools also prove the appropriate convergent and divergent validity of the tool.

Discussion and conclusion: Based on the results of this research, it can be concluded that the Persian version of Light Triad Scale (LTS) has desirable psychometric properties among Iranian students.

Keywords

Psychometric properties, Light triad, Kantianism, Humanism, Faith in humanity

Corresponding
Author's E-mail

Maryam.safaree@gmail.com

ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه روشن (LTS) در دانشجویان ایرانی

نویسندگان

مریم صفری شیرازی^{۱*}، مرضیه صادق زاده^۲، فضل‌الله میردریکوند^۳

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران. (نویسنده مسئول*)

Maryam.safaree@gmail.com

۲. استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه سلمان فارسی کازرون، کازرون،

ایران. Sadeghzadeh.mr@gmail.com

۳. استاد گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران.

Miderikvand.f@lu.ac.ir

چکیده

مقدمه: هدف پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه روشن (LTS) در نمونه دانشجویان مقطع کارشناسی بود.

تاریخ دریافت:

..../../..

روش: جامعه آماری این مطالعه توصیفی-مقطعی، شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ دانشگاه شیراز و نمونه پژوهش نیز شامل ۶۰۲ دانشجوی (۴۸۳ دانشجوی دختر و ۱۲۰ دانشجوی پسر) بود که با روش نمونه‌گیری دردسترس و تکمیل پرسشنامه آنالیز در این پژوهش شرکت نمودند. ابزارهای مطالعه شامل مقیاس سه‌گانه روشن کافمن و همکاران (۲۰۱۹)، فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت گلدبرگ (خرمایی و فرمانی، ۱۳۹۳)، پرسشنامه سبک دلبستگی کولینز و رید (۱۹۹۶)، پرسشنامه تنظیم هیجان گراس و جان (۲۰۰۳)، مقیاس سه‌گانه تاریک جونز و پائولس (۲۰۱۴)، پرسشنامه مثلث شناختی بکهام و همکاران (۱۹۸۶) و فرم کوتاه پرسشنامه ذهن آگاهی فرایبورگ والش و همکاران (۲۰۰۶) بود. در این مطالعه از روش‌های تحلیل عامل اکتشافی، تحلیل عامل تاییدی، محاسبه ضرایب آلفای کرونباخ و همچنین روایی هم‌گرا و واگرا استفاده شد.

تاریخ پذیرش:

..../../..

نتایج: نتایج هر دوشیوه تحلیل عاملی، مؤید وجود یک ساختار سه‌عاملی در دانشجویان مورد مطالعه بود. بدین ترتیب که سه عامل وظیفه‌گرایی اخلاقی، ایمان به بشریت و انسان‌گرایی روی هم‌رفته ۵۲/۸ درصد از واریانس کل را تبیین نمودند. مقادیر ضرایب آلفا برای کل مقیاس و سه خرده‌مقیاس آن در بازه‌ای از ۰/۷۱ تا ۰/۸۱ محاسبه شد که گواه همسانی درونی مطلوب است. ضرایب همبستگی معنی‌دار بین نمره کل و همین‌طور نمرات حاصل از سه خرده‌مقیاس با ابزارهای دیگر پژوهش نیز گواه روایی همگرا و واگرایی مناسب ابزار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این پژوهش، می‌توان نتیجه گرفت که نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن (LTS) در میان دانشجویان ایرانی از ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوبی برخوردار است.

کلیدواژه‌ها

واژگان کلیدی: روان‌سنجی، سه‌گانه روشن، وظیفه‌گرایی اخلاقی، انسان‌گرایی، ایمان به بشریت

پست الکترونیکی
نویسنده مسئول

Maryam.safaree@gmail.com

مقدمه

در حدود دو دهه پیش پائولس و ویلیامز^۱ یکی از تأثیرگذارترین نظریه‌ها در زمینه جنبه‌های تاریک شخصیت انسان، یعنی سه‌گانه تاریک^۲ را توسعه دادند که شامل سه بعد - خودشیفتگی^۳، ماکیاولیسم^۴، و جامعه‌ستیزی تحت‌بالینی^۵ می‌باشد [۱]. این سه بعد سه‌گانه تاریک، گرچه ویژگی‌ها و همبستگی‌های منحصر به فردی دارند [۲]، اما به عقیده صاحب‌نظران و به دلیل وجود همپوشی بالا در میان این طیف از ابعاد شخصیتی، هر سه بعد فوق در یک چارچوب مفهومی واحد با عنوان سه‌گانه تاریک مورد مطالعه قرار گرفته‌اند [۳].

از زمان توسعه این نظریه تاکنون، انبوهی از پژوهش‌های تجربی در مورد ویژگی‌های تاریک شخصیت انجام گرفته که نتایج غالب آن‌ها از پیوند ابعاد شخصیتی فوق با باورها و رفتارهای ناپسند اخلاقی و اجتماعی حکایت می‌کند [۴]. به علاوه، در سال‌های گذشته اجماع در حال ظهوری نیز وجود داشته‌است که "هسته تاریک" یا به اصطلاح "قلب تاریک" این ویژگی‌ها را راهبردی اجتماعی می‌داند که سطح بالایی از دست‌کاری بین‌فردی و رفتار بی‌رحمانه را دربرمی‌گیرد [۵]. پیشینه مطالعاتی در این زمینه نشان‌دهنده افرادی که نمرات بالایی در صفات تاریک شخصیت کسب می‌نمایند، متکبرتر و متزلزل‌ترند، همدلی کمتری از خود نشان می‌دهند [۶] و بیشتر از سایرین در فعالیت‌های ضد اجتماعی و خشونت‌بار درگیر می‌شوند [۷]. با این وجود برخی از پژوهش‌های جدید در حوزه روان‌شناسی مثبت‌گرا همچون پژوهش نیومان^۶ و همکاران [۸] بر مطالعه هم‌زمان جنبه‌های روشن و تاریک شخصیت تأکید نموده و بر ظهور الگوهای روشن شخصیت در برابر هیجانات، رفتارها و افکار تاریک در زندگی روزمره اکثر افراد اصرار می‌ورزند.

به کلام روشن‌تر، در حالی که گسترش پژوهش‌ها در مورد ابعاد تاریک شخصیت به درک قابل توجهی از این جنبه‌ی طبیعت انسان کمک نموده، پژوهش‌هایی نیز در زمینه صفات روشن و مثبت شخصیت و پیامدهای فردی و

اجتماعی آن صورت گرفته‌است. این رویکرد تازه همچون مجموعه اصلی روان‌شناسی مثبت‌گرا، بر جنبه مثبت و رشد محور شخصیت انسان تکیه نموده و تمرکز صرف بر جنبه‌های منفی و آسیب‌شناسانه طبیعت آدمی را مورد انتقاد قرار می‌دهد [۹]. از همین رو و با پیروی از مسیر روان‌شناسی مثبت‌گرا، کافمن^۷ و همکاران [۱۰] در تضاد با سه‌گانه تاریک ساختاری به نام «سه‌گانه روشن»^۸ را پیشنهاد نموده‌اند. این سه‌گانه با هدف فراهم نمودن معیاری مطرح شده‌است که ویژگی‌های مثبت شخصیتی آدمی را دربرگیرد. از نظر کافمن و همکاران [۱۰] این ویژگی‌ها در تضاد با سه‌گانه تاریک که بر محوریت «بی‌عاطفه بودن»^۹ شکل می‌گیرد، به‌طور اساسی جهت‌گیری دلسوزانه و انسان‌دوستانه افراد نسبت به یکدیگر را منعکس می‌کند. در واقع، گرچه سه‌گانه روشن با ویژگی‌های کلی شخصیت در ارتباط است، اما در عین حال چیز بیشتری از تفاوت‌های فردی را در انسان ارائه می‌دهد؛ برای مثال، سه‌گانه روشن با صفات عمومی صداقت-تواضع و موافق بودن، و حتی با طیف وسیعی از رفتارهای جامعه‌پسند از جمله ارتباط با دیگران و قدردانی همبستگی مثبت بالایی دارد. به عبارت دیگر می‌توان گفت که صفات روشن شخصیت در نزدیکی بسیار با انگیزه پیوند اجتماعی یا تعلق قرار می‌گیرد [۸].

بر همین اساس، کافمن و همکاران [۱۰]، با استفاده از ابزارهای مختلفی همچون فرم کوتاه مقیاس سه‌گانه تاریک شخصیت^{۱۰} [۳]، پرسشنامه سبک‌های دفاعی^{۱۱} [۱۱]، مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ^{۱۲} [۱۲]، مقیاس نگرش به عشق^{۱۳} [۱۳] و مقیاس تجدیدنظر شده دلبستگی بزرگسالان^{۱۴} [۱۴]، مقیاس سه‌گانه روشن^{۱۵} را توسعه داده‌اند. نسخه نهایی این مقیاس سه عامل را دربر می‌گیرد: نخست وظیفه‌گرایی اخلاقی^{۱۶}، که به این مضمون بازمی‌گردد که فرد با دیگران به عنوان وسیله‌ای صرف برای رسیدن به هدف‌های خویش استفاده نمی‌کند و به اصطلاح

7. Kaufman

8. Light triad

9. Callousness

10. The Dark Triad of Personality (D3- Short)

11. The Defense Style Questionnaire (DSQ)

12. The Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES)

13. The Love Attitudes Scale (LAS)

14. The Adult Attachment Scale- Revised (AAS)

15. Light Triad Scale (LTS)

16. Kantianism

1. Paulhus & Williams

2. Dark triad

3. narcissism

4. Machiavellianism

5. subclinical psychopathy

6. Neumann

مثبت‌گرا^۴ دیدگاه متعادل‌تری را دربرمی‌گیرد که بر هر دو جنبه مثبت و منفی طبیعت انسان به یک اندازه تأکید می‌نماید [۱۵]؛ این دیدگاه جدید بر سنجش نمرات هر دو سه‌گانه روشن و تاریک به منظور دستیابی به یک توصیف دقیق و عینی از شخصیت فرد تمرکز دارد. شاید از همین روست که وجود ابزار معتبری برای اندازه‌گیری سه‌گانه روشن در جریان فعلی روان‌شناسی مثبت‌گرا مورد توجه بسیار قرار گرفته است [۱۰]. بدیهی است که قدم بعدی در اعتباریابی و اندازه‌گیری سازه سه‌گانه روشن، بررسی ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی ابزار مرتبط با این مفهوم در فرهنگ‌ها و خرده فرهنگ‌های مختلف است. مطالعه حاضر با تکیه بر همین ضرورت و با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن (LTS) انجام گرفته است.

روش

نوع پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و به لحاظ روش‌شناختی در زمره پژوهش‌های توصیفی و مقطعی و از نوع هنجاریابی ابزار و همبستگی قرار می‌گیرد.

آزمودنی

الف) جامعه آماری: جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه شیراز در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بوده است.

ب) نمونه پژوهش: نمونه پژوهشی شامل ۶۰۲ دانشجوی مقطع کارشناسی (۲۸۳ دانشجوی دختر و ۱۲۰ دانشجوی پسر) دانشگاه شیراز بوده که با استفاده از روش نمونه‌گیری دردسترس و به‌وسیله تکمیل پرسشنامه آنلاین پژوهش حاضر در این مطالعه شرکت کرده‌بودند. طبق نظر میرز و همکاران جهت برآورد حجم نمونه براساس مدل آماری مورد استفاده یعنی تحلیل عاملی تأییدی، حدود ۲۰ آزمودنی برای هر عامل و یا نمونه حداقلی ۳۰۰ نفری یا بیشتر کفایت می‌کند [۲۱].

ابزارهای پژوهش

۱) **مقیاس سه‌گانه روشن:** چنان‌که پیش‌ازاین نیز

آن‌ها را مورد استفاده ابزاری قرار نمی‌دهد؛ دوم، انسان‌گرایی^۱، که به معنای احترام نهادن به کرامت و ارزشمندی هر فرد است و سوم، ایمان به بشریت^۲ که به باورمندی و اعتقاد عمیق فرد به ذات خوب بشر بازمی‌گردد. با بررسی معنای مفهومی این سه عامل به وضوح می‌توان دریافت که سازه سه‌گانه روشن، دیدگاهی خوش‌بینانه از انسان را منعکس می‌نماید [۱۵]. به کلام دیگر می‌توان گفت که ایمان به بشریت، انسان‌گرایی و وظیفه‌گرایی اخلاقی مفاهیمی از روان‌شناسی مثبت‌گرا هستند که قدرت‌مندی نقاط روشن در شخصیت انسانی را آشکار ساخته و بر خلاف سه‌گانه تاریک، بر گرایش فرد به رفتار و منش اخلاقی و تمایل وی به تغییر در جهت نیکی و خیرخواهی تأکید می‌کند. علاوه بر این، مولفه‌های سه‌گانه روشن تا حد زیادی نشان‌دهنده توانایی انسان برای مقاومت در برابر افکار و تمایلات ناشایست و خودخواهانه‌ای است که فرد را در مسیرهای خودپسندانه، بی‌ثبات و فاقد اخلاقیات قرار می‌دهد [۱۶].

البته، پژوهش‌های چندانی پیرامون ساختار سه‌گانه روشن در فرهنگ‌های مختلف انجام نگرفته است [۱۷]. هرچند پژوهش کافمن و همکاران [۱۰] نشان می‌دهد که نمرات بالاتر در این ساختار سه‌گانه با سطوح بالاتر رشد شخصی، کیفیت زندگی و بهزیستی روان‌شناختی مرتبط است. همچنین نتایج مطالعه سوی و داگرایول^۳ [۱۸] حاکی از آن است که نمره بالا در سه‌گانه روشن با انگیزه بیشتر برای ایجاد روابط بلندمدت همبسته است. از سوی دیگر مطالعه‌ای که بر روی کارکنان مراقبت بهداشتی در طول بیماری کووید-۱۹ در هندوراس انجام گردیده است نیز نشان می‌دهد کارکنانی که در مقیاس سه‌گانه روشن نمرات بالاتری کسب نموده بودند، کمتر در معرض اضطراب و افسردگی ناشی از بیماری کووید-۱۹ قرار گرفتند [۱۹].

البته بایستی خاطر نشان نمود که جریان فعلی روان‌شناسی مثبت‌گرا ضمن تأکید بر اهمیت جنبه مثبت طبیعت انسان، جنبه‌های منفی شخصیت که در بسیاری از موقعیت‌های زندگی نقشی انطباقی برعهده دارند را بی‌اعتبار نمی‌سازد [۲۰]. به عبارت دیگر، «موج دوم» روان‌شناسی

1. Humanism

2. Faith in Humanity

3. Sevi & Doğruyol

4. The second wave of positive psychology

سهل‌انگاری می‌کنم)، برون‌گرایی^۶ (برای نمونه: با دیگران راحت‌تر) و گشودگی در تجربه^۷ (برای نمونه: ایده‌های زیادی در ذهن دارم) را مورد توجه قرار می‌دهد. جهت پاسخ به پرسشنامه، آزمودنی بایستی صحت هر گویه در مورد خویش را بر اساس لیکرت پنج نقطه‌ای از کاملاً درست (معادل ۵) تا کاملاً نادرست (معادل ۱) تعیین نماید. در پژوهش خرمائی و فرمانی [۲۲]، ضرایب آلفای کرونباخ برای پنج عامل فوق در بازه‌ای از ۰/۶۹ تا ۰/۸۳ گزارش شده است. همچنین از تحلیل عاملی به روش مولفه‌های اصلی برای بررسی روایی پرسشنامه استفاده شده که نتایج مطالعه نشان‌دهنده استقلال پنج عامل بزرگ شخصیت بوده است. در پژوهش حاضر نیز ضرایب آلفای کرونباخ برای پنج عامل روان‌نژندگرای، توافق‌پذیری، وظیفه‌گرایی، برون‌گرایی و گشودگی در تجربه به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۷۵، ۰/۶۹، ۰/۷۰ و ۰/۶۹ محاسبه شد.

۳) پرسشنامه سبک دلبستگی بزرگسال^۸: این مقیاس بر اساس نظریه دلبستگی و اولین بار توسط کولینز و رید در سال ۱۹۹۰ طراحی و سپس در سال ۱۹۹۶ جهت افزایش همسانی درونی ابعاد آن مورد بازنگری قرار گرفته است [۲۴]. پرسشنامه دارای ۱۸ گویه و سه خرده‌مقیاس وابستگی^۹، نزدیکی^{۱۰} و اضطراب^{۱۱} است که بر اساس لیکرت ۵ نقطه‌ای از ۱ (اصلاً مشخصه من نیست) تا ۵ (کاملاً مشخصه من است) مورد سنجش قرار می‌گیرند. هر خرده‌مقیاس دارای شش گویه است که در صورت جمع نمرات آن‌ها با یکدیگر نمره خرده‌مقیاس را به دست می‌دهد. در نهایت باتوجه به نمرات حاصل شده، آزمودنی‌ها به سه گروه دلبستگی اضطرابی^{۱۲}، ایمن^{۱۳} و اجتنابی^{۱۴} تقسیم می‌گردند. کولینز و رید [۲۴] ضرایب آلفای کرونباخ برای سه خرده‌مقیاس وابستگی، نزدیکی و اضطراب را به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۱ و ۰/۸۵ گزارش نمودند. در ایران نیز زیباکردار، پاشاشریفی و شریفی [۲۵] ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه را مطالعه نموده و ضرایب آلفای کرونباخ سه

گفته شد این مقیاس توسط کافمن و همکاران در سال ۲۰۱۹ طراحی شده و شامل ۱۲ گویه و سه خرده‌مقیاس وظیفه‌گرایی اخلاقی، انسان‌گرایی و ایمان به بشریت است که با مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (قویاً مخالفم) تا ۵ (قویاً موافقم) مورد سنجش قرار می‌گیرد [۱۰]. نمره هر خرده‌مقیاس از مجموع نمرات آن حاصل می‌شود و کسب نمره بالاتر در هر خرده‌مقیاس نشان‌دهنده بالاتر بودن ویژگی مورد نظر است. همچنین با جمع نمودن نمرات خرده‌مقیاس‌ها می‌توان نمره کل پرسشنامه را نیز محاسبه نمود. در نسخه اصلی LTS برای بررسی پایایی از ضرایب آلفای کرونباخ و همبستگی بین خرده‌مقیاس‌ها استفاده شده است. کافمن و همکاران میزان ضرایب آلفای کرونباخ برای سه خرده‌مقیاس وظیفه‌گرایی اخلاقی، انسان‌گرایی، ایمان به بشریت و کل مقیاس را به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۶، ۰/۶۷ و ۰/۸۴ گزارش نموده و همچنین ضرایب همبستگی بین خرده‌مقیاس‌ها را نیز ۰/۳۴ تا ۰/۶۰ ($P < ۰/۰۱$) برآورد نموده‌اند. کافمن و همکاران [۱۰] جهت بررسی روایی از روایی هم‌گرا و واگرا و با استفاده از ابزارهای متعددی همچون پرسشنامه‌های سه‌گانه تاریک، پنج عامل بزرگ شخصیت، مقیاس عزت نفس روزنبرگ، پرسشنامه سبک دلبستگی بزرگسالان، پرسشنامه پرخاشگری کنشی-واکنشی استفاده نموده‌اند. در پژوهش حاضر نیز چنان‌که در بخش یافته‌ها مطرح گردیده، از روش‌های مختلفی برای بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی این مقیاس استفاده شده است.

۲) فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت گلدبرگ^۱: این ابزار توسط خرمائی و فرمانی [۲۲] در سال ۱۳۹۳ با استفاده از پرسشنامه ۵۰ گویه‌ای پنج عامل بزرگ شخصیت گلدبرگ^۲ [۲۳] طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۵ گویه است که پنج عامل روان‌نژندگرای^۳ (برای نمونه: زود عصبانی می‌شوم)، توافق‌پذیری^۴ (برای نمونه: دیگران برای من کم اهمیت هستند)، وظیفه‌گرایی^۵ (برای نمونه: در انجام کارهایم

۶. Extraversion

۷. Openness to experience

۸. Revised Adult Attachment Scale (RAAS)

۹. Dependence

۱۰. Closeness

۱۱. Anxiety

۱۲. Anxious

۱۳. Secure

۱۴. Avoidant

۱ The Short Form of Goldberg's Big Five Personality Scale

۲. Goldberg

۳. Neuroticism

۴. Agreeableness

۵. Conscientiousness

نمونه: عاقلانه نیست که اسرار خود را بگویند)، خودشیفتگی^۹ (گویه نمونه: مردم من را به عنوان یک رهبر ذاتی می‌بینند) و جامعه‌ستیزی^{۱۰} (گویه نمونه: مردم اغلب می‌گویند که من خارج از کنترل هستم) را دربرمی‌گیرد [۳]. گویه‌های پرسشنامه به‌وسیله طیف لیکرت پنج‌نقطه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش جونز و پائولس [۳]، دامنه ضرایب آلفای کرونباخ از ۰/۶۸ تا ۰/۷۴، همبستگی درونی از ۰/۲۲ تا ۰/۴۰ و همچنین ضرایب بازآزمایی (در بازه زمانی دوهفته) برای سه خرده‌مقیاس فوق از ۰/۷۷ تا ۰/۸۴ گزارش شده‌است. در مطالعه امیری و یعقوبی [۲۹] نیز ضرایب آلفای کرونباخ برای سه خرده‌مقیاس فوق از ۰/۶۵ تا ۰/۸۲ محاسبه شده و همچنین روایی هم‌زمان نسخه فارسی با پرسشنامه‌های چندمحوری میلیون^{۱۱}، پرسشنامه تکانشگری بارت^{۱۲} و پرسشنامه فرم کوتاه خودشیفته^{۱۳} آمس و همکاران مطلوب گزارش شده‌است. ضرایب آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر نیز برای سه خرده‌مقیاس ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۱ و ۰/۶۹ محاسبه شده‌است.

۶) فرم کوتاه پرسشنامه ذهن‌آگاهی فرایبورگ^{۱۴}: پرسشنامه ذهن‌آگاهی فرایبورگ توسط والچ^{۱۵} و همکاران در سال ۲۰۰۶ طراحی شده و شامل ۱۴ گویه می‌باشد که بر روی یک مقیاس لیکرت ۴ نقطه‌ای از ۱ (به‌ندرت) تا ۴ (تقریباً همیشه) اندازه‌گیری می‌شوند [۳۰]. نمره بالاتر در این مقیاس نشان‌گر ذهن‌آگاهی بالاتر است. در نسخه اصلی پرسشنامه ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۶ و همبستگی بین این پرسشنامه با پرسشنامه‌های خودآگاهی^{۱۶} و تجربیات تجزیه‌کننده^{۱۷}، مطلوب گزارش شده‌است [۳۰]. در ایران نیز ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه توسط قاسمی‌جوینده و همکاران [۳۱] مورد بررسی واقع شده و پایایی مقیاس با استفاده از ضراب

خرده‌مقیاس وابستگی، نزدیکی و اضطراب را بالای ۰/۷۲ گزارش نمودند. در پژوهش آن‌ها روایی هم‌گرا و واگرایی نسخه فارسی مقیاس با استفاده از پرسشنامه پنج‌عامل شخصیتی نثو مطلوب گزارش شده‌است. در مطالعه حاضر نیز ضرایب آلفای کرونباخ برای سه خرده‌مقیاس دل‌بستگی اضطرابی، ایمن و اجتنابی به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۸ و ۰/۷۶ به‌دست آمده‌است.

۴) پرسشنامه تنظیم هیجان^۱: این مقیاس توسط گراس و جان^۲ در سال ۲۰۰۳ طراحی شده و شامل ۱۰ گویه گویه است که در یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۷ (کاملاً موافق) کدگذاری می‌شوند [۲۶]. پرسشنامه شامل دو خرده‌مقیاس ارزیابی مجدد شناختی^۳ (برای نمونه: وقتی می‌خواهم احساس منفی کمتری (مانند غم و اندوه) داشته باشم، آن‌چه را که در مورد آن فکر می‌کنم تغییر می‌دهم) و سرکوب ابرازگری^۴ (برای نمونه: هیجاناتم را با ابراز نکردن کنترل می‌کنم) است. در مطالعه گراس و جان [۲۵] تحلیل عامل‌تاییدی، دو ساختار عاملی و استقلال این دو عامل را تایید نموده‌است. از سوی دیگر ضرایب بازآزمایی گزارش شده توسط سازندگان اصلی آزمون ۰/۷ در طول دو ماه می‌باشد. در پژوهش بالزاروتی، جان و گراس^۵ [۲۷] همسانی درونی با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های ارزیابی مجدد شناختی و سرکوب ابرازگری به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۷۲ محاسبه شده‌است. در ایران نیز سلیمانی و حبیبی [۲۸] ضرایب آلفای کرونباخ را برای خرده‌مقیاس ارزیابی مجدد شناختی ۰/۷۱ و سرکوب ابرازگری ۰/۷۵ گزارش نموده‌اند. در پژوهش حاضر نیز میزان آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس ارزیابی شناختی، ۰/۷۴ و خرده‌مقیاس سرکوب ابرازگری، ۰/۶۸ محاسبه شده‌است.

۵) فرم کوتاه سه‌گانه تاریک شخصیت^۶: این مقیاس مقیاس توسط جونز و پائولس^۷ در سال ۲۰۱۴ طراحی شده و دارای ۲۷ گویه و سه خرده‌مقیاس ماکیاولیانس^۸ (گویه

9. Narcissism

10. Psychopathy

11. Millon Clinical Multiaxial Inventory-III

12. Barratt Impulsiveness Scale

13. Narcissistic Personality Inventory

14. Freiburg Mindfulness Inventory_ Short Form (FMI-S)

15. Walach

16. Self-Awareness Questionnaire

17. Questionnaire of Dissociative Symptoms

1. The Emotion Regulation Questionnaire (ERQ)

2. Gross & John

3. Cognitive reappraisal

4. Expressive suppression

5. Balzarotti, John & Gross

6. Short Dark Triad (SD3)

7. Jones & Paulhus

8. Machiavellianism

در تهیه نسخه فارسی پرسشنامه سه‌گانه روشن، چهار مرحله: ترجمه از زبان اصلی به زبان هدف؛ ترجمه برگشتی به زبان اصلی؛ انجام پیش‌آزمون و کسب اطلاعات شناختی و نسخه نهایی به عنوان الگوی کار در نظر گرفته شد. از این رو به عنوان اولین قدم، نسخه اصلی مقیاس توسط دو نفر مسلط به هر دو زبان انگلیسی و فارسی، به فارسی ترجمه گردید. در مرحله بعد نسخه فارسی توسط یک مترجم، دوباره به انگلیسی بازگردانیده شد و عبارات ترجمه شده توسط یکی از اساتید زبان انگلیسی با نسخه اصلی ابزار، مقایسه و ایرادهای موجود در ترجمه فارسی برطرف گردید. در مرحله سوم به منظور بررسی روشنی و دقت عبارات ترجمه شده، هر دو نسخه فارسی و انگلیسی مورد بازبینی و اصلاح دو نفر از اساتید روان‌شناسی دانشگاه قرار گرفت. همچنین جهت تعیین روایی محتوای کمی به شیوه لائوشه از نظر چهار نفر از متخصصان روان‌شناسی استفاده شد. در این فرایند حداقل مقدار ضریب CVR برای جمع چهار نفره متخصصین که ۰/۹۹ لحاظ می‌گردد، به دست آمده است. به علاوه در این مرحله روایی صوری پرسشنامه نیز با نظر متخصصان روان‌شناسی بررسی شد و با توجه به وجود برخی ابهام در عبارات و نیز رعایت تناسب، تغییراتی در چند از گویه اعمال گردید. سپس نسخه فارسی نهایی به همراه ابزار دیگر پژوهش به صورت یک فرم الکترونیک درآمده و در قالب یک لینک از طریق گروه‌های کلاسی مجازی (در واتساپ) در اختیار دانشجویان کارشناسی دانشگاه شیراز قرار گرفت. این لینک به مدت ۶۰ روز فعال نگه داشته شد که طی این مدت ۶۰۲ نفر از دانشجویان پرسشنامه‌های موجود در آنرا تکمیل نمودند. قابل ذکر است که این دانشجویان همگی بنابر رضایت خود در این پژوهش شرکت نموده و به کلیه سوالات موجود در لینک پاسخ داده بودند. البته در ابتدای لینک توضیحاتی پیرامون محرمانه بودن اطلاعات و امکان دسترسی به نتایج مطالعه داده شده بود.

شیوه تحلیل داده‌ها

جهت تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS و Amos نسخه ۲۲ استفاده شد. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان از نظر میانگین و انحراف استاندارد سنی و نیز توزیع پراکندگی وضعیت تأهل گزارش شده است. برای تعیین

آلفای کرونباخ، تنای ترتیبی^۱ و بازآزمایی چهارهفته به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۹۳ و ۰/۸۳ محاسبه شده است. روایی هم‌زمان پرسشنامه نیز با روش همبستگی پیرسون با پرسشنامه خودکنترلی^۲ تانگنی و همکاران و مقیاس تنظیم هیجانی^۳ اسکات مطلوب گزارش شده است. در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۸۱ محاسبه شده است.

۱۷ پرسشنامه مثلث شناختی^۴: این پرسشنامه توسط توسط بکهم و همکاران در سال ۱۹۸۶ طراحی شده است [۳۲]. یک پرسشنامه ۳۶ موردی بوده و دارای سه خرده‌مقیاس جهت سنجش نگرش نسبت به خود، دنیا و آینده می‌باشد. هر خرده‌مقیاس در یک طیف لیکرت ۷ نقطه‌ای از ۱ (کاملاً موافقم) تا ۷ (کاملاً مخالفم) درجه‌بندی می‌شود. نمرات بالاتر بیانگر دیدگاه منفی و نمرات پایین‌تر حاکی از دیدگاه مثبت است. پرسشنامه مثلث شناختی از همسانی درونی خوبی برخوردار بوده و ضریب آلفای کرونباخ کل مقیاس و خرده‌مقیاس‌های نگرش نسبت به خود، نگرش نسبت به جهان و نگرش نسبت به آینده به ترتیب ۰/۹۵، ۰/۹۱، ۰/۸۱ و ۰/۹۳ می‌باشد. همچنین اعتبار هم‌زمان نسخه اصلی پرسشنامه مثلث شناختی [۳۲] از طریق همبستگی معنادار ۰/۷۷ با پرسشنامه افسردگی بک^۵ [۳۳] اثبات گردیده است. کیمیایی و گرجیان مهربانی [۳۴] ضریب پایایی آلفای کرونباخ برای کل مقیاس را ۰/۸۵ و برای خرده‌مقیاس‌های نگرش نسبت به خود ۰/۸۰، نگرش نسبت به آینده، ۰/۸۱ و نگرش نسبت به دنیا ۰/۷۳ محاسبه نمودند. همچنین مقادیر همبستگی براساس ضریب همبستگی پیرسون نشان‌دهنده همبستگی بالای پرسشنامه مثلث شناختی با خرده‌مقیاس‌ها (۰/۸۹ $\geq r$) و همبستگی درونی خوب خرده‌مقیاس‌ها بایکدیگر (۰/۶۹ $\geq r$) است. ضرایب آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر برای خرده‌مقیاس‌های نگرش مثبت نسبت به جهان، خود و آینده، به ترتیب ۰/۶۷، ۰/۷۳ و ۰/۷۴ به دست آمده است.

شیوه انجام پژوهش

^۱. Ordinal theta

^۲. The Self-Control Questionnaire

^۳. emotion regulation scales

^۴. The Cognitive Triad Inventory (CTI)

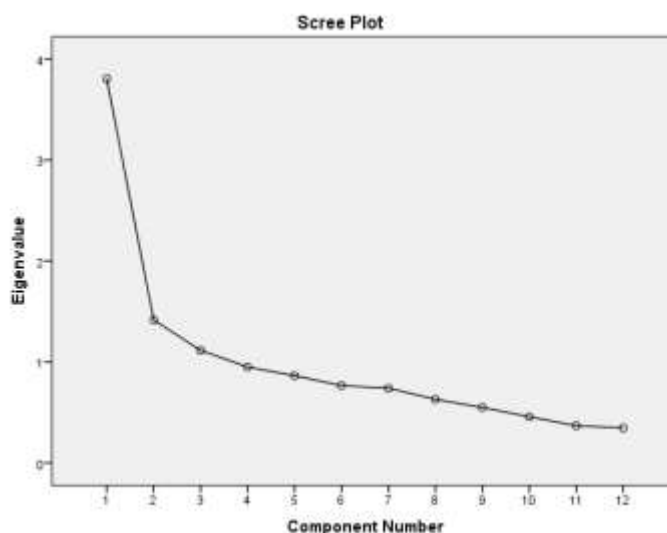
^۵. Beck depression inventory

نمونه پژوهش حاضر شامل ۶۰۲ دانشجوی مقطع کارشناسی (۴۸۳ دختر = ۸۰٪ و ۱۲۰ پسر = ۲۰٪) با میانگین و انحراف استاندارد سنی به ترتیب ۲۲/۱۲ و ۳/۱۳ بود. در این نمونه ۵۱۴ نفر مجرد (۸۵ درصد) و ۸۹ نفر متأهل (۱۵ درصد) بودند.

الف) تحلیل عامل اکتشافی: براساس نتایج تحلیل عامل اکتشافی به روش مؤلفه‌های اصلی، با چرخش واریماکس و با دو ملاک نمودار سنگ‌ریزه^۱ (شکل شماره ۱) و ارزش ویژه بزرگ‌تر از یک، سه مؤلفه استخراج گردیده‌است. در این تحلیل مقدار شاخص کیسر میر الکین (KMO) جهت کفایت نمونه‌برداری معادل ۰/۸۴ و نتیجه آزمون بارتلت با مقدار ۱۷۲۵/۳۳ و درجه آزادی ۶۶ معنی‌دار است ($p < ۰/۰۰۱$). مطابق نظر میرز^۲ و همکاران [۲۱] این دو شاخص بر کفایت همبستگی و قابلیت عملی شدن در گویه‌های مقیاس سه‌گانه روشن حکایت می‌کنند. این سه مؤلفه که با توجه به نسخه اصلی مقیاس به ترتیب وظیفه‌گرایی اخلاقی، انسان‌گرایی و ایمان به بشریت نام‌گذاری شدند، در مجموع ۵۲/۸ درصد از واریانس کل را تبیین نمودند.

همسانی درونی پرسشنامه سه‌گانه روشن و همین‌طور سایر ابزارهای پژوهش از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده‌است؛ همچنین به منظور بررسی روایی سازه، دو روش تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی به کار گرفته شده‌است. قابل ذکر است که در تحلیل عامل اکتشافی از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس (متعامد) و با دو ملاک نمودار سنگ‌ریزه و ارزش ویژه بزرگ‌تر از یک و جهت بررسی تحلیل عامل تأییدی از انواع شاخص‌های برازندگی مدل یعنی نسبت مجذور خی دو بر درجه آزادی (CMIN/DF)، برازش تطبیقی (CFI)، برازش هنجار شده (NFI)، نیکویی برازش (GFI)، شاخص نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI)، ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) و سطح احتمال برای تناسب نزدیک (PCLOSE) استفاده شده‌است. همچنین روایی هم‌گرا و واگرا نیز با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون میان مقیاس سه‌گانه روشن با پرسشنامه‌های سبک دلبستگی، فرم کوتاه پنج عامل بزرگ شخصیت، پرسشنامه تنظیم هیجان، مقیاس سه‌گانه تاریک، سیاهه مثلث شناختی و فرم کوتاه پرسشنامه ذهن آگاهی فرایبورگ مورد ارزیابی قرار گرفته‌است.

نتایج.

شکل شماره ۱. نمودار سنگ‌ریزه

^۱. Scree Plot

^۲. Meyers

جدول ۱ محتوا و بار عاملی هرگویه و مقدار واریانس می‌دهد. تبیین شده هرعامل را در مقیاس سه‌گانه روشن نشان

جدول ۱. محتوا و بار عاملی گویه‌های هرعامل و واریانس تبیین شده در مقیاس سه‌گانه روشن

بار عاملی			گویه
عامل سوم	عامل دوم	عامل اول	
		۰/۶۰	۱. از دستکاری دیگران برای رسیدن به اهداف فردی احساس ناراحتی می‌کنم.
		۰/۷۲	۲. صداقت را به جذاب بودن برای دیگران ترجیح می‌دهم.
		۰/۶۸	۳. می‌خواهم با خود اصیل و واقعی‌ام زندگی کنم؛ حتی اگر این کار در ظاهر، اعتبار اجتماعی من را خدشه‌دار کند.
		۰/۴۲	۴. وقت حرف زدن با دیگران، به‌ندرت در مورد درخواستی که از آن‌ها دارم، فکر می‌کنم.
	۰/۶۱		۵. از اینکه به دیگران گوش دهم و در مورد جنبه‌های زندگی گفتگو کنم، لذت می‌برم.
	۰/۷۹		۶. به‌طور معمول دیگران را برای موفقیت‌هایشان تشویق می‌کنم.
	۰/۷۷		۷. به‌طور معمول با دیگران به عنوان موجوداتی ارزشمند رفتار می‌کنم.
	۰/۸۱		۸. به‌طور معمول دیگران را تحسین می‌کنم.
۰/۵۷			۹. به‌طور معمول بهترین وجه آدم‌ها را می‌بینم.
۰/۷۰			۱۰. به‌طور معمول به برخورد منصفانه دیگران با خودم اطمینان دارم.
۰/۷۷			۱۱. به‌نظر من، اکثر آدم‌ها خوب و شریف هستند.
۰/۶۶			۱۲. کسانی را که به من بدی کرده باشند، به سرعت می‌بخشم.
۱/۴۲	۳/۸۱	۱/۱۱	ارزش ویژه
۱۶/۶۱	۲۲/۱۹	۱۴/۰۰	درصد واریانس تبیین شده

روشن از روش تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم استفاده شد. همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود مدل سه عاملی فوق مطابق نظر هوپر^۱ و همکاران [۳۵] از برازش قابل قبولی با داده‌ها برخوردار بوده است.

همان‌گونه که جدول ۱ نشان می‌دهد تمامی بارهای عاملی استخراج شده بالاتر از ۰/۴۰ بوده و توزیع گویه‌ها در عوامل نیز با مقیاس اصلی [۱۰] مطابقت دارد. (ب) تحلیل عاملی تاییدی: به‌منظور اطمینان از ساختار سه‌عاملی استخراج شده در نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه

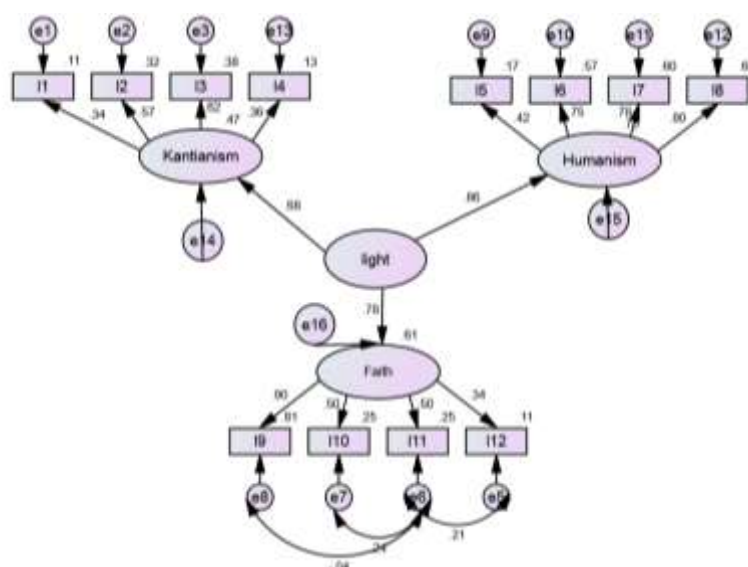
جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل در تحلیل عاملی تاییدی

شاخص	PCLOSE	RMSEA	AGFI	GFI	NFI	IFI	CFI	CMIN/DF
مقدار	۰/۹۶	۰/۰۴	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۸	۰/۹۸	۱/۸۳
مقدار قابل قبول	۰/۰۵	<۰/۰۷	≥۰/۹۵	≥۰/۹۵	≥۰/۹۵	≥۰/۹۵	≥۰/۹۵	<۳

^۱. Hooper, Coughlan & Mullen

که در نمودار استخراج شده از نرم‌افزار Amos این سه عامل به ترتیب با واژه‌های Kantianism، humanism و faith قابل مشاهده است) گزارش شده است.

نمودار مربوط به مدل ساختاری نیز در شکل ۲ به نمایش درآمده است. در این شکل واریانس تبیین شده هرگویه در مدل ساختاری و نیز واریانس تبیین شده سه عامل وظیفه‌گرایی اخلاقی، انسان‌گرایی و ایمان به بشریت

شکل ۲. تحلیل عامل تاییدی نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن

از محاسبه ضریب همبستگی نمرات حاصل از این ابزار با نمرات حاصل از فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت، پرسشنامه سبک دلبستگی، پرسشنامه تنظیم هیجان، مقیاس سه‌گانه تاریک، پرسشنامه مثلث شناختی و فرم کوتاه پرسشنامه ذهن‌آگاهی فرایبورگ استفاده شد (جدول ۳). نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که نمره کل و نمرات مربوط به سه خرده‌مقیاس نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن رابطه معناداری با ابزارهای فوق و خرده‌مقیاس‌های آن‌ها دارد.

ج) همسانی درونی: جهت بررسی همسانی درونی نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن نیز از روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ

استفاده شد. مقادیر مربوط به ضریب آلفای کرونباخ برای سه خرده‌مقیاس وظیفه‌گرایی اخلاقی، انسان‌گرایی، ایمان به بشریت و همین‌طور کل مقیاس به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۷۱، ۰/۷۹ و ۰/۷۸ و ۰/۸۱ به دست آمد که بنا به نظر ریکاو و همکاران میزان مطلوبی است [۳۶].

د) روایی همگرا و واگرا: همچنین به منظور بررسی روایی همگرا و واگرای نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن

جدول ۳. ماتریس همبستگی بین مقیاس سه‌گانه روشن و سایر ابزارهای پژوهش

پرسشنامه سه‌گانه روشن				نمره کل مقیاس	روان‌نژندگرای	فرم کوتاه پرسشنامه
نمره ایمان به بشریت	نمره انسان‌گرایی	نمره وظیفه‌گرایی اخلاقی	نمره کل			
-۰/۲۴**	-۰/۰۱	-۰/۱۴**	-۰/۱۹**			
۰/۱۷**	۰/۴۷**	۰/۲۴**	۰/۴۰**			پنج عامل بزرگ
						توافق‌پذیری

۰/۱۰*	۰/۲۶**	۰/۲۸**	۰/۲۹**	وظیفه‌گرایی	شخصیت
۰/۱۵**	۰/۲۳**	۰/۰۶	۰/۲۱**	برون‌گرایی	
۰/۰۴	۰/۳۵**	۰/۳۲**	۰/۳۱**	گشودگی به تجربه	
۰/۴۰**	۰/۲۵**	۰/۲۸**	۰/۳۶**	سبک دلبستگی ایمن	پرسشنامه سبک دلبستگی
۰/۰۴	۰/۰۳	۰/۱۷**	۰/۱۰*	سبک دلبستگی اجتنابی	
-۰/۱۵**	-۰/۰۵	۰/۰۶	-۰/۰۶	سبک دلبستگی دوسوگرا/اضطرابی	
۰/۴۲**	۰/۴۵**	۰/۳۵**	۰/۵۳**	ارزیابی شناختی	پرسشنامه تنظیم هیجان
-۰/۰۶	-۰/۱۷**	۰/۰۶	-۰/۰۷	سرکوب ابرازگری	
-۰/۳۶**	-۰/۱۰*	-۰/۱۸**	-۰/۳۱**	ماکیاولیسم	مقیاس سه‌گانه تاریک
۰/۰۴	۰/۱۱*	-۰/۰۴	۰/۰۶	خودشیفتگی	
-۰/۰۶	-۰/۰۵	۰/۰۳	-۰/۰۴	جامعه‌ستیزی	
۰/۴۸**	۰/۱۸**	۰/۳۳**	۰/۵۵**	نگرش مثبت نسبت به جهان	پرسشنامه مثلث شناختی
۰/۱۱*	۰/۰۳	۰/۴۲**	۰/۲۹**	نگرش مثبت نسبت به خود	
۰/۱۱*	۰/۳۹**	۰/۱۶**	۰/۳۱**	نگرش مثبت نسبت به آینده	
۰/۲۳**	۰/۱۸**	۰/۱۸**	۰/۲۵**	فرم کوتاه پرسشنامه ذهن‌آگاهی فرایبورگ	

* $p < 0.05$ و ** $p < 0.01$

بحث و نتیجه گیری.

مشابه پژوهش کافمن و همکاران [۱۰] نمره کل مقیاس سه‌گانه روشن دارای همبستگی متوسط و معنی‌دار با مؤلفه‌های پنج‌گانه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت است که بنا به نظر کافمن و همکاران [۱۰] مؤید نزدیکی و در عین حال استقلال این دو سازه می‌باشد؛ البته بایستی خاطر نشان نمود که از میان مؤلفه‌های فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت، مؤلفه توافق‌پذیری بیشترین میزان همبستگی را با نمره کل نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن به خود اختصاص داده‌است؛ گرچه این یافته نیز با پژوهش کافمن و همکاران [۱۰] همسو می‌باشد، اما در مطالعه ایشان مقدار بالاتری برای ضریب همبستگی بین توافق‌پذیری با نمره کل مقیاس سه‌گانه روشن گزارش شده‌است. از آن‌جا که گرمسکی و کراک [۱۷] نیز در بررسی نسخه لهستانی این مقیاس، مقدار کمتری را برای این همبستگی برآورد نموده‌اند، نمی‌توان از نقش مسایل فرهنگی در این‌باره چشم‌پوشی کرد. به‌هر حال توافق‌پذیری، ویژگی شخصیتی خاصی است که به مهربانی، دلسوزی، توان همکاری، خون‌گرمی و با‌ملاحظه بودن افراد اشاره می‌کند [۲۲]، و در واقع تفاوت‌های فردی در همکاری و هماهنگی اجتماعی را نشان می‌دهد؛ از این‌رو چندان عجیب نیست که نمره کل مقیاس سه‌گانه روشن (هم در نسخه اصلی و هم در نسخه فارسی) از بین عوامل اصلی شخصیت بیشترین

هدف از پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن (LTS) در دانشجویان ایرانی بوده‌است. برای این منظور از تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی، محاسبه ضرایب آلفای کرونباخ و ضرایب همبستگی این مقیاس با ابزارهای دیگر پژوهش استفاده شد که نتایج حاکی از مطلوب بودن ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی این مقیاس در دانشجویان می‌باشد. همچنین یافته‌های پژوهش حاضر، وجود ساختار سه‌عاملی (وظیفه‌گرایی اخلاقی، انسان‌گرایی و ایمان به بشریت) را در نسخه فارسی نیز مورد تأیید قرار داده‌است. از آن‌جا که ترکیب قرارگرفتن گویه‌ها بر روی هر یک از این سه عامل مشابه نسخه اصلی مقیاس بوده‌است می‌توان گفت در نسخه فارسی نیز منظور از وظیفه‌گرایی اخلاقی رجوع به این مضمون است که فرد، دیگران را ابزار رسیدن به هدف‌های خوش‌قرار نمی‌دهد؛ انسان‌گرایی به معنای احترام نهادن به کرامت و ارزشمندی هر شخص است و ایمان به بشریت، باورمندی و اعتقاد عمیق فرد به ذات خوب بشر را نشان می‌دهد.

علاوه‌براین، همان‌گونه که پیش از این ذکر شد، یافته‌های مطالعه حاضر در بخش روایی هم‌گرا و واگرا از همبستگی‌های معنی‌دار نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن با دیگر ابزارهای مورد استفاده، حکایت می‌کند. جالب اینکه،

همبستگی را با آن برقرار سازد.

یافته‌های پژوهش حاضر همچنین نشان می‌دهد افرادی که نمره بالاتری را در مقیاس سه‌گانه روشن کسب نموده‌اند از سبک دلبستگی ایمن در روابط خود بهره می‌برند. چراکه نمره کل سه‌گانه روشن و سبک دلبستگی ایمن بیشترین میزان همبستگی را نسبت سبک‌های دیگر دلبستگی در مطالعه حاضر به خود اختصاص داده‌اند. در تبیین این یافته نیز بایستی به خاطر داشت که افراد دارای سبک دلبستگی ایمن از عزت نفس بالایی برخوردار بوده، دنیا را جایگاه امنی دانسته و نسبت به انسان‌ها مثبت‌اندیش هستند. به بیان دیگر چنین افرادی به خوبی ذاتی انسان‌ها باوردارند، نسبت به خود و روابط بین‌فردی مثبت‌اندیش هستند و قادرند با مردم به راحتی ارتباط برقرار نمایند [۱۴]؛ از این رو می‌توان گفت که همبستگی ویژگی‌های روشن شخصیت و دلبستگی ایمن، به لحاظ نظری و با توجه به تعریف سازه سه‌گانه روشن چندان دور از انتظار نبوده‌است.

یافته‌های پژوهش حاضر در مورد همبستگی بین مقیاس سه‌گانه روشن و مؤلفه‌های پرسشنامه تنظیم هیجانی نیز حاکی از رابطه مثبت نمره کل این مقیاس با مؤلفه ارزیابی شناختی و رابطه منفی ضعیف (اما معنی‌دار) با مؤلفه سرکوب ابرازگری بوده‌است. سرکوب ابرازگری بنا به تعریف نوعی راهبرد تنظیم هیجانی متمرکز بر پاسخ بوده که فرد طی آن هیجانات ظاهری خود را سرکوب می‌نماید [۲۵]. این راهبرد تنظیم هیجان می‌تواند اثرات منفی عاطفی و روانی به همراه داشته و به کاهش بهزیستی روان‌شناختی و تنزل کیفیت روابط اجتماعی منجر گردد [۳۷]. بنابراین عجیب نیست اگر برخورداری از ابعاد روشن انسانی که در کنار جهت‌گیری انسان دوستانه و نمایش عواطف در روابط، مستلزم ابراز واقعی هیجانات و عدم سرکوب و دستکاری آن‌ها نیز می‌باشد، با نمرات کمتر فرد در این راهبرد خاص تنظیم هیجانی همراه شود.

یافته‌های پژوهش حاضر همچنین نشان می‌دهد که نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن از میان ابعاد سه‌گانه تاریک شخصیت، تنها با مؤلفه ماکیاولیانیسم به صورت معنی‌داری همبسته بوده‌است. در این مورد بایستی به خاطر داشت که به باور کافمن و همکاران [۱۰]، دو مفهوم سه‌گانه روشن و سه‌گانه تاریک در تضاد مستقیم با یکدیگر قرار نمی‌گیرند؛ بلکه هر کدام جنبه‌های متفاوتی از شخصیت

انسان را آشکار می‌سازند. البته یافته‌های پژوهشی آن‌ها حاکی از رابطه منفی و معنی‌دار مقیاس سه‌گانه روشن با هرسه مؤلفه تاریک شخصیت یعنی ماکیاولیانیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی بوده‌است. در تبیین نبود یک رابطه معنی‌دار بین نمره نسخه فارسی این مقیاس و دو مؤلفه خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی می‌توان به این موضوع اندیشید که خودشیفتگی علاوه بر ویژگی‌های شخصیتی منفی، با ویژگی‌های مثبتی همچون منحصربه‌فرد و جذاب بودن همراه است [۳] و این ممکن است در جوامع امروزی که بیش از پیش به سمت فردیت و جلب توجه بوسیله رفتارها و سبک زندگی پر زرق و برق پیش می‌رود [۳۸]، به پذیرش و محبوبیت یا لاقل عادی بودن خودشیفتگی منجر شده‌باشد. به طور مشابه افراد جامعه‌ستیز نیز قادرند در روابط بین فردی به شکلی جذاب و اغواگر ظاهر شوند و به دلیل بی‌پروایی خویش در مناسبات اجتماعی مورد توجه و حتی محبوبیت واقع گردند [۳۹]. نتایج مطالعه حاضر همچنین نشان داد که نمره کل سه‌گانه روشن رابطه مثبت و معنی‌داری با هر سه خرده‌مقیاس پرسشنامه مثلث شناختی یعنی نگرش مثبت نسبت به جهان، خود و آینده دارد. این موضوع نیز با توجه به تعریف بک [۳۲] از مثلث شناختی و همین‌طور کافمن و همکاران [۱۰] از سه‌گانه روشن، چندان بعید به نظر نمی‌رسد. در واقع با نگاهی دقیق‌تر به سازه سه‌گانه روشن و مفهوم مثلث شناختی می‌توان دریافت که برخورداری از صفات روشن شخصیت یعنی رفتار اخلاق مدار با دیگران، احترام نهادن به کرامت و ارزشمندی هر فرد و باورمندی و اعتقاد عمیق به ذات خوب بشر با نگرش مثبت نسبت به خود، دنیا و آینده همبسته است. به طور مشابه یافته‌های پژوهش حاضر از همبستگی مثبت و معنی‌دار نمره کل نسخه فارسی سه‌گانه روشن با میزان کلی ذهن‌آگاهی حکایت می‌کند. بدون تردید برخورداری از صفات سه‌گانه روشن با نگاهی غیرقضاوت‌گرا نسبت به تجربیات خود و دیگران همراه بوده که مؤلفه مهمی در تعریف ذهن‌آگاهی به‌شمار می‌رود [۲۹ و ۴۰]. از این رو همبستگی نمره مقیاس سه‌گانه روشن با میزان ذهن‌آگاهی فرد نیز موضوعی منطقی و قابل انتظار به نظر می‌رسد.

در مجموع و بر مبنای نتایج مطالعه حاضر می‌توان گفت که نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه روشن از شاخص‌های روان‌سنجی مناسبی برخوردار بوده و می‌تواند به عنوان

Individual Differences. 2022 Jul 1;193:111622.

5- Marcus DK, Preszler J, Zeigler-Hill V. A network of dark personality traits: What lies at the heart of darkness?. *Journal of Research in Personality*. 2018 Apr 1;73:56-62.

6- Yap JY, Elizaveta B. COLD HEARTS PLAYING WITH FIRE: THE DARK TRIAD, RISK-TAKING AND EMPATHY. *Journal of Health and Translational Medicine*. 2021 Oct 6;24(2):76-85.

۷- میکائیلی منیع فرزانه، صالحی مجتبی، احمدی خویی شاهپور. سه‌گانه تاریک شخصیت در افراد مجرم و غیر مجرم: خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی. *روانشناسی بالینی و شخصیت*. ۱۳۹۹؛ ۱۱۵(۱):۱۲۶-۱۱۳.

8- Neumann CS, Kaufman SB, ten Brinke L, Yaden DB, Hyde E, Tsykayama E. Light and dark trait subtypes of human personality—A multi-study person-centered approach. *Personality and Individual Differences*. 2020 Oct 1;164:110121.

9- Glanz JL. Book Review: Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-Being. 2015; 221-226

10- Kaufman SB, Yaden DB, Hyde E, Tsukayama E. The light vs. dark triad of personality: Contrasting two very different profiles of human nature. *Frontiers in psychology*. 2019 Mar 12;10:467.

11- Andrews G, Pollock C, Stewart G. The determination of defense style by questionnaire. *Archives of general psychiatry*. 1989 May 1;46(5):455-60.

12- Rosenberg M. Society and the adolescent self-image. Princeton university press; 2015 Dec 8.

13- Hendrick C, Hendrick S. A theory and method of love. *Journal of personality and social psychology*. 1986 Feb;50(2):392.

14- Collins NL. Revised adult attachment scale. *Behavior Therapy*. 1996.

15- Lomas T, Ivtzan I. Second wave positive psychology: Exploring the positive-negative dialectics of wellbeing. *Journal of Happiness Studies*. 2016 Aug;17(4):1753-68.

16- Lopez SJ, Pedrotti JT, Snyder CR. Positive psychology: The scientific and practical explorations of human strengths. Sage publications; 2018 Aug 6.

17- Gerymski R, Krok D. Psychometric properties and validation of the Polish adaptation of the Light Triad Scale. *Current Issues in Personality Psychology*. 2019 Dec 30;7(4):341-54.

18- Sevi B, Doğruyol B. Looking from the bright side: The Light Triad predicts Tinder use for love. *Journal of Social*

ابزاری پایا و قابل اعتماد در پژوهش‌های مرتبط در نظر گرفته‌شود. این ابزار می‌تواند در پژوهش‌های داخلی پیرامون صفات سه‌گانه روشن، به‌ویژه مطالعه پیوند میان این صفات با تاریخچه دل‌بستگی، عوامل خانوادگی و پیامدهایی همچون دستاوردهای تحصیلی و شغلی مورد استفاده قرار گیرد. البته یافته‌های پژوهش حاضر دارای جزئیات متعددی در خصوص روابط مؤلفه‌های مختلف سه‌گانه روشن است که بنابه نبود پیشینه مناسب در این مقاله چندان مورد توجه قرار نگرفته و می‌تواند موضوع بررسی مطالعات آتی قرار گیرد.

محدودیت‌ها و پیشنهادات پژوهش

از لحاظ محدودیت‌ها و پیشنهادات پژوهشی بایستی اذعان نمود که محدود بودن نمونه پژوهش حاضر به دانشجویان - که به لحاظ موقعیت اجتماعی، رده سنی و حتی نگرش‌های مذهبی نمونه همگن‌تری را در مقایسه با کل جامعه ایران تشکیل می‌دهند - احتیاط در تعمیم نتایج را ضروری می‌سازد. به‌علاوه شیوه نمونه‌گیری در پژوهش حاضر که بیشتر یک روش دردسترس به نظر می‌رسد، تعمیم نتایج مطالعه را با محدودیت همراه ساخته و توجه به طیف گسترده‌تری از افراد را در پژوهش‌های آتی ضروری می‌سازد. از این رو پیشنهاد می‌گردد در مطالعات بعدی ضمن توجه به گروه‌های بالینی، جمعیت متنوع‌تری از افراد در نظر گرفته‌شده و رابطه نمرات مربوط به سه‌گانه روشن با طیف گسترده‌ای از متغیرها به‌ویژه پیشینه خانوادگی، باورهای مذهبی و جایگاه اقتصادی-اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- 1- Paulhus DL, Williams KM. The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of research in personality*. 2002 Dec 1;36(6):556-63.
- 2- Muris P, Merckelbach H, Otgaar H, Meijer E. The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literature on the dark triad (narcissism, Machiavellianism, and psychopathy). *Perspectives on psychological science*. 2017 Mar;12(2):183-204.
- 3- Jones DN, Paulhus DL. Introducing the short dark triad (SD3) a brief measure of dark personality traits. *Assessment*. 2014 Feb;21(1):28-41.
- 4- Walker SA, Double KS, Birney DP, MacCann C. How much can people fake on the dark triad? A meta-analysis and systematic review of instructed faking. *Personality and*

- ۲۹- امیری سهراب، یعقوبی ابو القاسم. ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه تاریک شخصیت. پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره. ۱۳۹۵؛ ۱(۶): ۷۷-۹۷.
- 30- Walach H, Buchheld N, Buttenmüller V, Kleinknecht N, Schmidt S. Measuring mindfulness—the Freiburg mindfulness inventory (FMI). *Personality and individual differences*. 2006 Jun 1;40(8):1543-55.
- ۳۱- قاسمی جوبنه رضا، عرب زاده مهدی، جلیلی نیکو سعید، محمدعلی پور زینب، محسن زاده فرشاد. بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه ذهن‌آگاهی فرایبورگ. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان. ۱۳۹۴؛ ۱۴(۲): ۱۵۰-۱۳۷.
- 32- Beckham EE, Leber WR, Watkins JT, Boyer JL, Cook JB. Development of an instrument to measure Beck's cognitive triad: the Cognitive Triad Inventory. *Journal of consulting and clinical psychology*. 1986 Aug;54(4):566.
- 33- Beck AT, Steer RA, Brown GK. *Beck depression inventory*. New York: Harcourt Brace Jovanovich; 1987.
- ۳۴- کیمیایی سیدعلی، گرجیان مهلبانی. اعتباریابی پرسشنامه‌ی مثلث شناختی در دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد. مجله اصول بهداشت روانی. ۱۳۹۰؛ ۱۳(۳): ۲۳۰-۲۴۱.
- 35- Hooper D, Coughlan J, Mullen M. Evaluating model fit: a synthesis of the structural equation modelling literature. In 7th European Conference on research methodology for business and management studies 2008 Sep 25 (pp. 195-200).
- 36- Raykov T, Marcoulides GA. *Introduction to psychometric theory*. Routledge; 2011 Jan 7.
- 37- Solak N, Tamir M, Sümer N, Jost JT, Halperin E. Expressive suppression as an obstacle to social change: Linking system justification, emotion regulation, and collective action. *Motivation and emotion*. 2021 Oct;45(5):661-82.
- ۳۸- بازیار فرزانه، عبداللهیان حمید، آزادارمکی تقی، نوابخش مهرداد. مطالعه بازنمایی سبک زندگی زنان ایرانی در آگهی‌های تبلیغاتی مجلات خانوادگی. مطالعات فرهنگی و ارتباطات. ۱۴۰۰؛ ۱۷(۶۲): ۲۷-۴۹.
- 39- Crego C, Widiger TA. Core traits of psychopathy. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*. 2022 Feb 7.
- and Personal Relationships. 2020 Jul;37(7):2136-44.
- 19- Rodríguez EA, Agüero-Flores M, Landa-Blanco M, Agurcia D, Santos-Midence C. Moral injury and light triad traits: anxiety and depression in health-care personnel during the coronavirus-2019 pandemic in Honduras. *Hispanic health care international*. 2021 Dec;19(4):230-8.
- 20- Jonason PK, Icho A, Ireland K. Resources, harshness, and unpredictability: the socioeconomic conditions associated with the Dark Triad traits. *Evolutionary Psychology*. 2016 Feb 19;14(1):1474704915623699.
- 21- Meyers LS, Gamst G, Guarino AJ. *Applied multivariate research: Design and interpretation*. Sage publications; 2016 Oct 28.
- ۲۲- خرمائی فرهاد، فرمانی اعظم. بررسی شاخص‌های روان‌سنجی فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت. فصلنامه علمی - پژوهشی روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی. ۱۳۹۳؛ ۴(۱۶): ۲۹-۳۹.
- 23- Goldberg LR. A broad-bandwidth, public domain, personality inventory measuring the lower-level facets of several five-factor models. *Personality psychology in Europe*. 1999 Jul;7(1):7-28.
- 24- Collins NL, Read SJ. Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of personality and social psychology*. 1990 Apr;58(4):644.
- ۲۵- زیباکردار معصومه، پاشاشریفی حسن، شریفی نسترن. بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه دل‌بستگی بزرگسالان کولینزورید و رابطه آن با پنج عامل شخصیتی neo-ffi-r. پایان‌نامه دانشگاه آزاد اسلامی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی - دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی. ۱۳۹۲.
- 26- Gross JJ, John OP. Individual differences in two emotion regulation processes: implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of personality and social psychology*. 2003 Aug;85(2):348.
- 27- Balzarotti S, John OP, Gross JJ. An Italian adaptation of the emotion regulation questionnaire. *European journal of psychological assessment*. 2010;26(1):61.
- ۲۸- سلیمانی اسماعیل، حبیبی یعقوب. ارتباط تنظیم هیجان و تاب‌آوری با بهزیستی روان‌شناختی در دانش‌آموزان. روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه. ۱۳۹۳؛ ۴(۴): ۵۱-۳۲.

۴۰- حاجی شعبانی ریحانه، عبدی رضا. نقش اجتناب تجربی، ذهن آگاهی و حساسیت اضطرابی به‌عنوان عوامل فراتشخیصی در پیش‌بینی نشانه‌های اختلالات هیجانی. روانشناسی بالینی و شخصیت. ۱۳۹۹؛ ۱۷(۱): ۲۰۳-۲۱۲.

زودآیند ویرایش نشده